

CAPPELLA PRATENSIS

THE RENAISSANCE OF POLYPHONY

JAARVERANTWOORDING 2018

Stratton Bull | artistiek directeur

Cappella Pratensis is een vocaal ensemble dat de muzikale traditie van Josquin Desprez en zijn tijdgenoten levend houdt. Het ensemble specialiseert zich in de polyfone meesterwerken uit de 15de en 16de eeuw met een bijzondere aandacht voor de historische uitvoeringspraktijk en het repertoire uit de Lage Landen. Het ensemble is sinds 2009 gevestigd in de stad 's-Hertogenbosch. Sinds 2012 is de kantoorhuisvesting ondergebracht in het Zwanenbroedershuis.

INHOUDSOPGAVE

Algemene Gegevens	2
Cappella Pratensis – Biografie	3
Bestuursverslag 2018	4
Discografie	7
Programma's uitgevoerd in 2018	8
Activiteiten en kengetallen	11
Financieel Verslag 2018.....	12

Algemene Gegevens

STICHTING CAPPELLA PRATENSIS

Postadres

Postbus 1882
5200 BW 's-Hertogenbosch

Bezoekadres

Het Zwanenbroedershuis
Hinthamerstraat 94
5211 MS 's-Hertogenbosch

Contactpersoon

Ankie Til, zakelijk manager

Contactgegevens

T +31 (0)6 - 19462872
E info@cappellapratensis.nl
I www.cappellapratensis.nl

Bankgegevens

Rabobank 1819.77.125
IBAN NL74 RABO 0181 9771 25
BIC: RABONL2U
Kamer van Koophandel 18060071
BTW nr. NL 8101.99.816.B.01

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter	de heer A.E.J. Brunninkhuis
Secretaris	de heer F. J. Hoeve
Penningmeester	de heer J.H.M. van Lith
Bestuurder	de heer R.A.R. l'Ami
Bestuurder	de heer G.W.E.J. Appels
Bestuurder	mevrouw A.E. Huizen (vanaf januari 2019)

DOEL VAN DE STICHTING EN AARD VAN DE ACTIVITEITEN

De Stichting heeft ten doel het levend houden van 15^e- en 16^e-eeuwse polyfone meesterwerken, alsmede het leveren van een bijdrage aan de hierbij behorende cultuurhistorie en het ontsluiten en veiligstellen van het cultureel erfgoed uit deze periode.

SUBSIDIEVERSTREKKERS

In 2018 zijn geen structurele subsidies ontvangen.

Cappella Pratensis – Biografie

Cappella Pratensis is een vocaal ensemble dat de muzikale traditie van Josquin Desprez en zijn tijdgenoten levend houdt. Het ensemble specialiseert zich in de polyfone meesterwerken uit de 15de en 16de eeuw met een bijzondere aandacht voor de historische uitvoeringspraktijk en het repertoire uit de Lage Landen. Zoals in de tijd van Josquin gebruikelijk was, staan de zangers van Cappella Pratensis rond een centrale muziekstandaard of zingen ze uit afzonderlijke stemboeken.

Muziek is een universele taal. Cappella Pratensis treedt daarom niet alleen op tijdens concerten en festivals in Nederland, maar ook in Europa (België, Frankrijk, Portugal, Zwitserland, Duitsland en Italië) en daarbuiten (Verenigde Staten, Canada en Japan). Maar de basis van het gezelschap ligt in Brabant, in 's-Hertogenbosch om precies te zijn, waar Cappella Pratensis kantoor houdt in het Zwanenbroedershuis aan de Hinthamerstraat. Hiermee zoekt Cappella Pratensis doelbewust aansluiting bij een cultuur die zijn hoogtepunt bereikte in wat de Gouden Eeuw van Brabant mag worden genoemd, een tijd die ongeveer samenviel met de levensjaren van Jheronimus Bosch. Polyfone muziek uit de Nederlanden had toen in heel Europa een bijzondere reputatie en weerklonk tot in de kathedralen en aan de hoven van Italië, Spanje en Frankrijk. 's-Hertogenbosch was destijds, met de Sint-Jan en de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, een toonaangevend centrum van muziekbeoefening in Brabant en in de Nederlanden.

Heden ten dage bestaat voor Cappella Pratensis alom waardering, wat blijkt uit lovende kritieken en onderscheidingen in de pers. Zoals in 2008 toen Cappella Pratensis de première zong van een complete polyfone mis, de Missa Unitatis van de met prijzen onderscheiden Britse componist Antony Pitts. Deze Missa Unitatis was in 2016, het Jheronimus Boschjaar 500, voor het eerst in de originele dubbelkorige uitvoering te horen, in een concertcyclus waarbij Cappella Pratensis alternerend optrad met diverse Brabantse amateurkoren, het Nederlands Kamerkoor en het Nationaal Vrouwen Jeugdkoor (de cd van deze productie is gelanceerd in najaar 2017).

Cappella Pratensis bestond in 2018 in wisselende samenstellingen (4 tot 8 zangers) uit:

SUPERIUS	Stratton Bull en Andrew Hallock
ALTUS	Lior Leibovici, Pieter de Moor en Peter van Heyghen
TENOR	Olivier Berten, Peter de Laurentiis en Iason Marmaras
BASSUS	Lionel Meunier, Pieter Stas, Lieven Deroo en Marc Busnel

Bestuursverslag 2018

Algemeen

In 2018 is net als in 2017, bijzonder veel aandacht uitgegaan naar twee zaken: een gedegen evaluatie van het ensemble en het schrijven van aanvragen om subsidie. Dat was nodig nadat eind van het jaar 2016 - ondanks gedane mondelinge toezeggingen - subsidieaanvragen werden afgewezen.

De evaluatie heeft een aantal inzichten opgeleverd die vervolgens uitgewerkt zijn. De artistieke kwaliteit en het niveau van uitvoering worden samen met de repertoirekeuze alom zeer hoog gewaardeerd. Duidelijk is ook geworden, dat meer nadruk op 'beleving' bij en interactie met het publiek die waardering nog verder kan versterken. Dat geldt ook aspecten als een goede communicatie met publiek en podia en meer variatie in presentatie en uitleg aan bezoekers. Helder is tevens, dat intensievere contacten met diverse gezelschappen en podia ons netwerk zullen verbeteren en vergroten. Sociale media zijn hierin ondersteunend en worden adequater en effectiever ingezet. Een nieuwe en eigentijds vormgegeven website wordt daarbij voorzien in 2019.

Op basis van de opgedane inzichten zijn veel inspanningen gedaan om bij diverse instanties ondersteuning te vragen voor de komende jaren. Ten tijde van het opstellen van dit bestuursverslag (maart 2019) liggen twee aanvragen bij de Provincie Noord-Brabant respectievelijk de Gemeente 's-Hertogenbosch. Daarnaast zijn aanvragen bij landelijke fondsen en bedrijfsleven onderhanden respectievelijk in vergaande voorbereiding. Wij hebben goede hoop dat honorering van de aanvragen zal volgen en hierdoor een substantiële versterking van de financiële middelen gaat betekenen. Dat is nodig om te zorgen voor versterking van de organisatie teneinde onze aspiraties en ambities waar te maken.

In de overbruggingsperiode vanaf eind 2016 heeft het bestuur heel veel uren gestoken in allerlei activiteiten ter ondersteuning van de artistiek directeur en de zakelijk manager. Niet alleen bij de evaluatie en het bepalen van de nieuwe koers, ook bij de uitbreiding van ons netwerk en het leggen van strategische verbindingen met andere gezelschappen.

Wij zijn er van overtuigd dat we na de financieel magere jaren 2017 en 2018 in staat zullen zijn om het gezelschap in 2019 verder naar grote artistieke hoogten te doen stijgen. De recensies over optredens en discografie blijven op alle vlakken meer dan lovend.

Artistieke ontwikkeling

In 2018 heeft Cappella Pratensis een viertal nieuwe programma's ontwikkeld voor de komende jaren. Eén van die programma's - de Missa Cum jocunditate van Pierre de la Rue - is al in uitvoering genomen.

De waardering vanuit de *Verenigde Staten* bracht het ensemble voor de zesde keer op concerttour naar een aantal podia aldaar. Er waren concerten in New York, Chicago, Jackson, Los Angeles (Getty Center) en San Diego.

In *België* werden Brussel, Kortrijk, Geel, Antwerpen (Festival Laus Poyphoniae) en Leuven meermalen aangedaan.

In Nederland trad Cappella Pratensis op tijdens het *Festival Oude Muziek* in Utrecht. In Amsterdam concerteerde het in het *Orgelpark*, in Ulvenhout tijdens een serie *Ulvenhartconcerten*. In Tilburg nam Cappella deel aan de muziekwandeling met Paul van Kemenade en trad het op met Sanne Rambags tijdens het Festival *Stranger than Paranoia*. En tenslotte waren er natuurlijk optredens in 's-Hertogenbosch, waar de Cappella al jaren haar domicilie heeft: in het Noord-Brabants Museum, in het Zwanenbroedershuis, in de St. Janskathedraal tijdens de viering van 700 jaar *Illustre Lieve Vrouwe Broederschap*, bij de opening van *November Music* en met een *Kerstconcert* in de Grote Kerk.

Er waren radiouitzendingen te beluisteren op NPO 4 (de Concertzender) en tweemaal op Klara Radio (België). Daarnaast was er een uitzending op Brava TV.

Een aantal uitnodigingen voor concerten moest worden afgezegd. De financiële situatie noopte tot zeer strikte afwegingen. Desondanks kwam het bezoekersaantal uit op bijna 5.500, substantieel hoger dan in de jaren vóór het JB500-jaar.

Educatie

Tijdens het festival *Laus Polyphoniae* was de jaarlijks door Cappella georganiseerde Summerschool opnieuw volgeboekt. Artistiek directeur Stratton Bull en de zangers Pieter Stas en Andrew Hallock hebben hun kennis op een succesvolle manier aan de deelnemers overgedragen, hetgeen duidelijk bleek tijdens het overtuigende slotconcert.

Organisatie

Gezien de zeer beperkte middelen zijn artistiek directeur Stratton Bull en zakelijk manager Ankie Til elk voor 0,2 fte werkzaam geweest. Dat was zeer ongewenst, maar helaas onontkoombaar gevolg van niet gehonoreerde aanvragen voor meerjarensubsidies in de periode 2017-2021. Het moge duidelijk zijn dat deze organisatorische inzet volstrekt onvoldoende is om het ensemble op langere termijn overeind te houden. Vastbesloten om deze situatie eindig te doen zijn, hebben alle bestuursleden, elk vanuit hun eigen competenties, opnieuw (uiteraard onbezoldigd) de nodige werkzaamheden vervuld op het gebied van financiën, public relations, marketing, acquisitie en het aanvragen van subsidies. Deze situatie is niet langer houdbaar en daarom zal in 2019 alles in het teken staan van de noodzaak om Cappella Pratensis toekomstbestendig te organiseren en te financieren.

Bestuur

Met de komst van Frits Hoeve als secretaris bestaat het bestuur eind 2018 uit Jan van Lith, Gérard Appels, Richard l' Ami, Frits Hoeve en Bert Brunninkhuis. Esmeralda Huizen is begin 2019 toegetreden.

Stichting Vrienden van Cappella Pratensis

Het bestuur van de Stichting Vrienden is blij met de komst van Betsy Raymakers, Karin de Vos en Agnes Vugts. Met Annemarie van Lith en Annemarie Hoog Antink vormen zij nu het bestuur. Maurice Ackermans en Nicole Bosters hebben eind 2018 afscheid genomen. Het bestuur van Cappella Pratensis dankt hen voor hun inzet en buitengewoon nuttige werk.

Het aantal vrienden groeit gestaag. De ANBI- status is daarbij behulpzaam. De leden van het bestuur van de Stichting Vrienden ondersteunen ook bij de concerten in en rond 's-Hertogenbosch.

Financiën

Contacten met de gemeente 's-Hertogenbosch hebben geresulteerd in een aanvraag die begin 2019 is ingediend. Uit gesprekken gevoerd met de Provincie Noord-Brabant is de verwachting gegroeid, dat financiële (project)ondersteuning voor de jaren 2019 en 2020 op korte termijn zal worden geconcretiseerd. Gemeente en Provincie bewerkstelligen op deze wijze, dat het unieke muzikale erfgoed uit de Brabantse Gouden Eeuw meer prominent kan worden uitgedragen, nationaal en internationaal.

Het financiële resultaat over 2018 is met het nagenoeg wegvallen van de subsidies en door veel onbezoldigde werkzaamheden door het bestuur uitgekomen op een nettoresultaat van € 211. Als gezegd heeft ook de bewuste downsizing van activiteiten een rol gespeeld. Mochten onze in ontwikkeling zijnde toekomstplannen in 2019 onverhoopt onvoldoende financiële weerklank vinden, dan zullen we genoodzaakt zijn om in het vierde kwartaal 2019 een exitstrategie op te starten.

Tot slot

Het bestuur dankt iedereen die het ensemble een warm hart toedraagt, in het bijzonder de zangers die op een professionele en zeer betrokken wijze de meer dan 500 jaar oude polyphonische traditie op vele podia laten voortklinken.

We spreken de vurige wens uit dat 2019 inderdaad het vurig nagestreefde omslagjaar gaat worden om zo de borging van het kostbare Brabantse muzikale erfgoed te realiseren.

Bert Brunninkhuis, voorzitter

Discografie

- 2009 *Missa de Sancto Donatiano - Jacob Obrecht*
Een reconstructie van de eerste uitvoering van de mis, gefilmd op locatie in Brugge, aangevuld met uitvoerig documentatiemateriaal. Deze productie werd bekroond met een Diapason d'Or Découverte en de hoogste beoordeling in het vakblad Classica (Fineline Classical FL72414).
- 2010 *Vivat Leo! Music for a Medici Pope*
Uitgevoerd onder leiding van de befaamde Joshua Rifkin en wederom bekroond met een Diapason d'Or door het gezaghebbende vakblad Diapason, en daarnaast met 4 sterren van Classica (de hoogste onderscheiding).
- 2012 *Requiems - Johannes Ockeghem en Pierre de la Rue*
CD met de oudste polyfone Requiems uit de muziekgeschiedenis van beide componisten en is door Diapason bekroond met 5 sterren (hoogste waardering)
- 2014 *Missa Ave maris stella - Josquin Desprez*
Josquin componeerde deze mis tijdens zijn jaren aan de Cappella Sistina in Rome (begin jaren 1490). De mis wordt gecompleteerd met Mariamotetten van Josquin alsook de Gregoriaanse gezangen die samen de liturgie van Maria Boodschap vormen.
- 2016 *Missa cum Jocunditate - Pierre de la Rue*
Met als subtitel 'Visions of Joy, the Chapel of Hieronymus Bosch', is deze mis terug te vinden in de koorboeken van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap waarvan zowel De la Rue als Bosch zelf lid waren. Deze cd kroonde het jaar 2016, waarin Cappella Pratensis een belangrijke rol had in de festiviteiten rond Bosch, met o.a. optredens bij de opening van de Jheronimus Bosch-tentoonstelling en in de herdenkingsmis voor de beroemde schilder in de Sint-Janskathedraal.
- 2016 *Missa Unitatis – Antony Pitts*
De 'Missa Unitatis' is de eerste nieuwe mis sinds 500 jaar, die in opdracht van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap is geschreven door de Britse componist Antony Pitts. Op deze CD is de mis voor het eerst dubbelkorig uitgevoerd door het Nederlands Kamerkoor en Cappella Pratensis.

Programma's uitgevoerd in 2018

Pierre de la Rue - Requiem (Kortrijk)

Een evocatie van een begrafenis, met het Requiem van De la Rue in de hoofdrol. Concert ter gelegenheid van de herdenking van de 500e sterfdag van de componist. Net zoals de zangers van de Habsburgs-Bourgondische hofkapel stond Cappella Pratensis rondom één van de schitterende koorboeken gemaakt door Petrus Alamire.

Jacob Obrecht - Missa Maria zart (Festival Laus Polyphoniae, Antwerpen)

Uitvoering van de langste en meest ingewikkelde mis uit de Renaissance - een meesterwerk uit de hele muziekgeschiedenis. Voor de gelegenheid werd een "nieuw" koorboek gemaakt door kalligraaf (en baszanger uit het ensemble) Marc Busnel, omdat de enige andere bron voor dit werk beschadigd is. Project in samenwerking met Laus Polyphoniae (Festival van Vlaanderen Antwerpen) en de Alamire Foundation (KU Leuven).

The Imitation Game : Emulation, Competition and Homage in Burgundy and Beyond (Festival Oude Muziek Utrecht & Tournee VS)

Programma waarin het concept van "aemulatio" centraal staat: of hoe Josquin Desprez stukken bouwde op werken van zijn illustere voorgangers zoals Johannes Ockeghem, en hoe componisten na Josquin hetzelfde deden met zijn werken. Het doel was om een meester uit het verleden te vereren door zijn compositie als basis en uitgangspunt te nemen.

Muziek voor de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap ('s-Hertogenbosch)

'Gregoriaans processionale' als opening van de viering van 700 jaar Broederschap in de Sint-Jan. Gevolgd door het stuk *Ego flos campi*, een werk gecomponeerd voor de Broederschap in 1545 door de gevierde musicus Jacobus Clemens non Papa, toen hij te gast was bij de organisatie.

Tous les regretz – een muzikaal portret van Margaretha van Oostenrijk (Tilburg)

In dit programma traceerde Cappella Pratensis het leven van Margaretha via de muziek. Het repertoire strekt van het hoofse repertoire van haar jeugd in Frankrijk, over muzikale herdenkingen van haar successen als vorstin, tot de fijnzinnige liederen die haar soelaas baden in haar latere jaren aan het hof in Mechelen. Onder de componisten zijn belangrijke namen uit één van de rijkste generatie van toondichters uit de geschiedenis, met een speciale plaats weggelegd voor haar muzikale zielsverwante, Pierre de la Rue.

Folk Song Mass – Een eerste Lutherse mis (Geel – B)

In 2017 herdacht de wereld dat 500 jaar geleden het symbolische begin van de Reformatie plaatsvond. In 1517 spijkerde Luther zijn 95 beroemde stellingen vast op de deur van de Allerheiligenkerk in Wittenberg. Cappella Pratensis blijft dit kantelmoment markeren met een programma gewijd aan de allereerste muziek van de protestantse beweging. Het ensemble liet horen hoe een plechtige mis geklonken zou kunnen hebben in de vroege eerste jaren van het Protestantisme. Het programma laat duidelijk zien dat Luther veel meer van de liturgische en muzikale traditie wilde behouden dan over het algemeen wordt aangenomen.

O Clemens, o pia, o dulcis virgo Maria! – Mariadevotie bij de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap (Orgelpark Amsterdam)

In dit programma richten de zangers van Cappella Pratensis hun pijlen op de kern (namelijk de Mariadevotie) van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap. Uit verschillende bronnen weten we dat Maria tijdens de vespers, en meer specifiek het Marialof, gepast werd vereerd met diensten waarin muziek centraal stond. Er werd niet alleen gezongen door het hoogstaande vocale ensemble van de broederschap, maar ook door knaapjes en ze werden begeleid door een orgel. Dit Marialof kan worden beschouwd als een ‘concert spirituel’ avant la lettre, waarbij de zangers de ruimte optimaal gebruiken. Zo zongen twee knaapjes (van het Flanders Boys Choir) vanaf een balkon, wat een extra theatrale toets aan de liturgie verleende.

Lux aeterna VIVID - Bosch Requiem ('s-Hertogenbosch)

Cappella Pratensis deed mee aan de wereldpremière van een nieuw Requiem gecomponeerd door de Australische Kate Moore (winnares Vermeulen-prijs 2017). Voor dit project werkte het ensemble samen met Wishful Singing, het Herz Ensemble en pianiste Vivian Choi. Brabants Dagblad schreef: “Het leek of Moore de krachten van een engelenkoor had weten op te roepen in muziek die tegelijkertijd ongelofelijk mooi en onverbiddelijk was.”

DeVespers (Leuven)

Het feest van Mariaboodschap viert de wonderbaarlijke ontvangenis van Jezus en wordt dus logischerwijze gevierd op 25 maart, precies negen maanden vòòr Kerstmis. Bij dit feest wordt het verhaal van de boodschap van de engel Gabriël uitgebreid uit de doeken gedaan, met zijn woorden aan Maria “Ave Maria, gratia plena” (Gegroet Maria, vol van genade), en haar respons “Fiat...” (treffend vertaald in het Engels als “Let it be...”). Als voorbereiding voor Kerstmis werd dit verhaal herinnerd in de donkere dagen van december in de “Missa Aurea”, met een liturgische drama rond de Annunciatie. Deze evocatie van een Vesperdienst rond circa 1500 is gebaseerd op een eeuwenoude traditie.

Missa Cum jocundiate (Leuven)

Integrale uitvoering van deze zogenaamde “ostinato-mis” door de vermaarde polyfonist Pierre de la Rue. Concert in het teken van 500 jaar sinds de dood van de componist. Deze mis werd gezongen uit de versie opgetekend door meesterkalligraaf Petrus Alamire omstreeks 1530 in één van de drie koorboeken die hij maakte voor de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap in 's-Hertogenbosch. De la Rue was trouwens ook buitenlid van de Broederschap.

Duoconcert met Sanne Rambags (Tilburg)

De zangers van Cappella Pratensis gingen in op een uitnodiging van jazz-saxofonist Paul van Kemenade om samen op te treden met de jonge jazz-zangeres Sanne Rambags. Het resultaat is een mooie samensmelting van twee zeer verschillende muzikale werelden, waarbij Cappella Pratensis polyfone en gregoriaanse werken zingt in een ragfijn samenspel met de veelzijdige vokale talenten van Rambags. Het optreden was onderdeel van verschillende optredens in de Tilburgse theaterzaal Paradox op één avond tijdens het Festival 'Stranger than Paranoia'. Een recensie sprak van “het verassende hoogtepunt van de avond” (Draai om je oren – website).

Varia:

Opname "Hymne to whom it may concern" met Paul van Kemenade (Tilburg)

Cappella Pratensis zette haar samenwerking met jazz-saxofonist Paul van Kemenade voort met een opname van een nieuw werk dat gezamenlijk werd geschreven. Het werk combineert een statige melodie van Van Kemenade met een bewerking van de middeleeuwse hymne "Ut queant laxis". Het nummer werd meegenomen op van Kemenade's cd "Stranger than paranoia" (2018).

Tempus fugit – symposium (Antwerpen)

Als onderdeel van het festival Laus Polyphoniae (Festival van Vlaanderen Antwerpen) participeerde Cappella Pratensis in dit symposium rond "de tijd" in renaissance-polyfonie. Onderwerpen zoals tempo, proporties, dirigeren, tactus en mensuratie kwamen aan bod in een open discussie tussen uitvoerders, musicologen en muziekliefhebbers. Het ensemble zong voorbeelden en hielp om vraagstukken te benaderen in praktische situaties.

Summerschool (Antwerpen)

Voor de tiende keer gaf Cappella Pratensis een 7-daagse cursus rond het zingen van polyfonie direct uit de bron. Zoals in de vorige editie werd de groep opgedeeld in jonge (pré-)professionelen en goede amateurzangers. Het thema dit jaar was "Celebrations", wat aansloot bij het vieren van 25 jaar festival Laus Polyphoniae. Een meerwaarde dit jaar was de participatie van Renaissance blaasinstrumenten, waardoor het mogelijk werd om grootse werken uit te voeren met stemmen en instrumenten door elkaar.

Activiteiten en kengetallen

PRESTATIEAFSPRAKEN

In 2018 zijn geen subsidies ontvangen waaraan prestatieafspraken waren verbonden

OVERZICHT ACTIVITEITEN 2018

Dag	Mnd	Jaar	Stad	Land	Locatie / Festival	Programma	bezoekers	
10	02	2018	Brussel	B	Interview Stratton Bull Klara Radio	Over 30 jaar Cappella Pratensis 1987-2017		
24	03	2018	Ulvenhout	NL	Diner Concert Ulvenhart	Besloten concert bij jubileum	75	
5	04	2018	's-Hertogenbosch	NL	Noord Brabants Museum, Prins Bernhard Cultuurfonds	Besloten concert Pr Bernhard Cultuurfonds	30	
13	04	2018	Tilburg	NL	Studio Paul van Kemenade	CD opnames CP en Paul van Kemenade		
20	04	2018	Kortrijk	B	Onze-Lieve-Vrouwekerk	Requiem De la Rue, 500e sterfdag + opnames KLARA radio	200	
17	05	2018	Parmanto24 Culture	NL	VolKoren.tv (digitale cultuurzender 3 miljoen huishoudens)	Missus est Gabriel angelus van Deprez		
12	06	2018	Klara Radio	B	1e uitzending Concert Kortrijk 20 april	Requiem 500e Sterfdag Pierre de la Rue		
17	08	2018	Antwerpen	B	Laus Polyphoniae, St. Andrieskerk	Concert Obrecht	450	
18	08	2018	Antwerpen	B	Laus Polyphoniae, Elzenveld. Symposium Tempus Fugit	Lezing over Obrecht Missa Maria Zart, Startton Bull	20	
20 tot 25	08	2018	Antwerpen	B	Laus Polyphoniae, Elzenveld	Summerschool	34	
26	08	2018	Antwerpen	B	Laus Polyphoniae, Elzenveld	Summerschool Slotconcert	70	
30	08	2018	Utrecht	NL	Festival Oude Muziek; Jacobikerk	Imitation Game Josquin	500	
	08	2018	Utrecht	NL	Deelname artistiek directeur aan Symposium Josquin	symposium met inleiding Stratton over Josquin	35	
18	09	2018	s-Hertogenbosch	NL	Zwanenbroedershuis	presentatie Cappella P. aan middelbare scholieren		
23	09	2018	s-Hertogenbosch	NL	St. Janskathedraal, 700 jaar ILVB	Ego flos + gregoriaans processionale.	750	
26	09	2018	Geel	B	Festival van Vlaanderen/Kempens; St. Amandskerk	Lutherprogramma, We're all priests now	220	
7	10	2018	Tilburg	NL	Cinecitta Bioscoop	Muziekwandeling met Paul van Kemenade 1	35	
7	10	2018	Tilburg	NL	Cinecitta Bioscoop	Muziekwandeling met Paul van Kemenade 2	35	
7	10	2018	Tilburg	NL	Cinecitta Bioscoop	Muziekwandeling met Paul van Kemenade 3	35	
14	10	2018	Amsterdam	NL	Orgelpark	O clemens, o pia, o dulcis virgo Maria. Flanders Boys Choir	125	
2	11	2018	s-Hertogenbosch	NL	November Music, Theater aan de Parade	Bosch Requiem: Kate Moore, CP en Wishful singing	900	
10	11	2018	New York	USA	Church of St Mary the Virgin (by Columbia University)	The Imitation Game	325	
11	11	2018	Chicago IL	USA	Logan Center Performance Hall (bij Chicago University)	The Imitation Game	250	
12	11	2018	Chicago IL	USA	Chicago University	masterclass singing polyphony from the sources	30	
15	11	2018	Jackson MS	USA	St. James Episcopal Church, Jackson MI	The Imitation Game	120	
17	11	2018	Los Angeles CA	USA	Getty Center/Museum (by The Getty Trust)	The Imitation Game	325	
18	11	2018	San Diego CA	USA	St James by the Sea Church (by San Diego Early Music festi	The Imitation Game	180	
9	12	2018	Leuven	B	Park Abdij	Vespers	250	
14	12	2018	Leuven	B	Park Abdij	Missa cum Jocunditate	30	
15	12	2018	s-Hertogenbosch	NL	Grote Kerk	Kerstconcert: o.a. werken Maurice Pirenne / OLVB 700	255	
29	12	2018	Tilburg	NL	Stranger than Paranoia Festival	Paul van Kemenade, Sanne Rambags, Cappella	180	
		2018	Klara Radio	B	2e Uitzending Concert Kortrijk 20 april	Requiem 500e Sterfdag Pierre de la Rue		
		2018	Concertzender	NL	uitzending kerstconcert 23-12-2017			
TOTAAL		2018					Bezoekersaantallen	5.459

FINANCIËEL

Percentage eigen inkomsten 2018 bedraagt 77,4% (minimaal vereist voor NFPK is 20%):

• Directe opbrengsten	€	109.856
• Bijdragen private fondsen en Vrienden	€	1.500
Totaal eigen inkomsten	€	111.356
Totaal baten	€	143.856

Percentage eigen inkomsten **77,4%**

Financieel Verslag 2018

STICHTING CAPPELLA PRATENSIS

'S-HERTOGENBOSCH

Balans per 31 december 2018
(na voorgestelde resultaatbestemming)

	Ref	31 december 2018		31 december 2017	
		€	€	€	€
<i>Activa</i>					
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	3				
Instrumenten		1		1	
Inventaris		1		1	
			2		2
<i>Viottende activa</i>					
Vorraden					
Voorraad CD's	4		1.000		1.000
Vorderingen					
Debiteuren	5	-		-	
Overige vorderingen		4.376		4.119	
Omzetbelasting		398		2.872	
			4.774		6.991
Liquide middelen	6		46.619		48.013
			52.395		56.006
<i>Passiva</i>					
Eigen vermogen					
Reserves	7	40.895		58.592	
Resultaat boekjaar		211		-17.697	
			41.106		40.895
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers	8	-		110	
Af te dragen loonbelasting		-		84	
Overlopende Passiva		11.289		14.917	
			11.289		15.111
			52.395		56.006

Staat van baten en lasten over het boekjaar 2018

		Baten en lasten 2018	Baten en lasten 2017
<i>Baten</i>	Ref		
Opbrengsten	10		
<i>Directe opbrengsten</i>			
Concerten in Nederland		36.134	13.852
Concerten in het buitenland		72.945	122.863
Opbrengsten van verkoop geluidsdragers		778	-2.815
		109.856	133.900
<i>Bijdragen</i>			
Subsidie provincie Noord Brabant		32.500	-
Subsidie gemeente 's-Hertogenbosch		-	7.900
Overige subsidies en bijdragen		-	33.264
Bijdragen Co-producenten en eigen bijdrage		-	-
Ontvangen bijdragen fondsen en vrienden		1.500	5.060
		34.000	46.224
Totaal baten		143.856	180.123
<i>Lasten</i>			
Directe kosten activiteiten	11		
Personele kosten		60.595	72.428
Kosten publiciteit		1.363	1.287
Kosten uitvoeringen		47.579	90.770
		109.537	164.485
Kosten beheer	12		
Personele kosten beheer		26.645	26.137
Materiële kosten beheer		7.479	7.141
		34.124	33.278
Som van de lasten		143.661	197.763
Resultaat uit activiteiten		196	-17.640
Diverse baten		15	-57
Resultaat boekjaar		211	-17.697

INHOUDELIJKE TOELICHTING OP BALANS EN STAAT VAN BATEN & LASTEN

Het wegvallen van structurele meerjarensubsidies eind 2016 heeft ook in 2018 een grote invloed gehad op de gang van zaken, zowel op organisatorisch als op financieel gebied. De begroting 2018 ging uit van nul bijdragen uit hoofde van subsidies en/of sponsoring, waaruit een begroot exploitatieverlies resulteerde van € 35.000. Het uiteindelijke resultaat is uitgekomen op € 211 positief. Belangrijkste oorzaak voor dit verschil ten opzichte van de begroting, is gelegen in een overbruggingsfinanciering (€ 32.500, de helft van de jaarlijkse subsidie in de periode 2013-2016) die uiteindelijk door de Provincie Noord-Brabant is toegekend.

Ondanks de moeizame financiële situatie, is het aantal concerten beter op peil gebleven dan begroot: de gerealiseerde concertopbrengst belooft ruim € 109.000 ten opzichte van € 80.000 begroot. De doelstelling om de concerten min of meer kostenneutraal uit te voeren, is opnieuw gerealiseerd (een plusje van € 607, inclusief de afwikkeling van enkele concerten uit 2017). De algemene kosten voor de bedrijfsvoering waren begroot op € 28.600 en zijn uitgekomen op ruim € 34.000. Belangrijkste overschrijding vormen de externe advieskosten voor enkele adviesaanvragen. Deze zijn uitgegeven om te pogen de impasse te doorbreken die was ontstaan, na het consequent afwijzen van subsidieaanvragen die door het bestuur waren ingediend. Helaas was de uitkomst van deze nieuwe weg niet anders: vol lof voor Cappella, maar onvoldoende basis voor financiële ondersteuning.

Financieel gezien zijn complimenten op zijn plaats voor de gerealiseerde activiteiten. Zoals ook in het bestuursverslag aangegeven, is dit voor een groot deel te danken aan de betrokkenheid en inzet van het bestuur, de zakelijke en artistieke leiding en de zangers (mede tot uiting komend in het voor een deel onbezoldigd uitvoeren van de noodzakelijke werkzaamheden). Deze gedeeltelijke pro deo invulling van de organisatorische werkzaamheden heeft echter nu (begin 2019) het einde van zijn houdbaarheid wel bereikt.

De komende maanden zijn van cruciaal belang voor het voortbestaan van het ensemble Cappella Pratensis. Het eigen vermogen is in 2018 op peil gebleven (ruim € 41.000), waarmee de horizon om op eigen kracht op dezelfde wijze door te gaan wordt afgegrensd op eind 2019.

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

1 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen.

Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzeningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

Voorzeningen worden gevormd voor feitelijke verplichtingen, die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is, dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen, die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Lang- en kortlopende schulden worden in beginsel gewaardeerd tegen nominale waarde.

2 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen entreegelden van concerten, de verkoop-opbrengst van compactdisks en ontvangen bijdragen van overheidinstanties, fondsen etc. en de kosten en andere lasten over het jaar.

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar, waarop zij betrekking hebben.

Rentebaten en lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de restwaarde.

4 Voorraden	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Compactdisks	1.000	1.000

De aanwezige voorraad is schattenderwijs bepaald.

5 Vorderingen

Debiteuren

Onder de debiteuren zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	-	-
Te ontvangen bedragen	438	815
Te ontvangen recettes	-	-
Overlopende activa	3.938	3.304
	<u>4.376</u>	<u>4.119</u>

6 Liquide middelen

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Kas	320	320
Rabobank, betaalrekening	6.299	2.693
Rabobank, spaarrekening	40.000	45.000
	<u>46.619</u>	<u>48.013</u>

7 Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen zijn als volgt weer te geven:

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Stand per 1 januari	40.895	58.592
Resultaat over het boekjaar	211	-17.697
Stand per 31 december	<u>41.106</u>	<u>40.895</u>

8 Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers

De te betalen bedragen aan leveranciers zijn volledig voldaan.

Af te dragen loonbelasting

De te betalen loonbelasting is in 2018 voldaan.

Overlopende passiva

Het bedrag is als volgt te specificeren:

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Rente en bankkosten vierde kwartaal	-	-
Overige kosten	-	-
Nog te betalen productiekosten	11.289	14.917
Salariskosten	-	-
	<u>11.289</u>	<u>14.917</u>

9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Door de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap wordt het gebruik van Het Zwanebroedershuis als kantoorruimte toegestaan tegen een vergoeding van € 1.000,- per jaar.
--

10 Opbrengsten

De opbrengsten bestaan uit uitkoopsommen, de opbrengst van kaartverkoop en bijdragen van particulieren en overheidssubsidies

	Werkelijk		Begroot
	2018	2017	2018
	€	€	€
Publieksinkomsten			
Opbrengsten concerten Nederland	36.134	13.852	15.000
Opbrengsten concerten buitenland	72.945	122.863	65.000
Sponsorinkomsten			
Sponsorgelden	-	-	-
Overige directe inkomsten			
Opbrengsten verkoop geluidsdragers	778	-2.815	-
Bijdragen co-producenten	-	-	-
Bijdragen private middelen			
Particulieren en vrienden	1.500	5.060	
Fondsen	-	-	-
Publieke subsidies en bijdragen			
Provincie Noord Brabant	32.500	-	-
Gemeente 's-Hertogenbosch	-	7.900	-
Overige subsidies en bijdragen		33.264	5.000
	<u>143.856</u>	<u>180.124</u>	<u>85.000</u>

Het bedrag dat van de Provincie Noord-Brabant is ontvangen, heeft betrekking op een overgangsfase (1e halfjaar 2017) nadat eind november 2016 bekend werd dat geen nieuwe meerjarensubsidie (2017-2020) zou worden verstrekt.

11 Directe kosten activiteiten

Personele kosten

	Werkelijk		Begroot
	2018	2017	2018
	€	€	€
Personele kosten voorbereiding			
Artistieke coördinatie	5.105	5.615	7.000
Acquisitie en programmaondersteuning	100	2.040	-
Vormgeving en decors	-	-	-
Logistieke ondersteuning	3.300	1.270	3.000
Personele kosten uitvoering			
Musici	52.090	63.503	40.000
	<u>60.595</u>	<u>72.428</u>	<u>50.000</u>

Kosten publiciteit

	Werkelijk		Begroot
	2018	2017	2018
	€	€	€
Ontwerp- & Marketingkosten	225	200	-
Promotie, advertentie en werving	1.138	1.063	1.500
Overige kosten publiciteit	-	24	-
	<u>1.363</u>	<u>1.287</u>	<u>1.500</u>

Kosten uitvoeringen

	Werkelijk		Begroot
	2018	2017	2018
	€	€	€
Materiële kosten uitvoeringen			
Reis- en verblijfkosten musici	27.978	35.686	21.400
Sejours en kosten musici	10.090	10.632	6.500
Provisie- en bemiddelingskosten	9.819	18.688	10.000
Zaalhuur concerten	500	750	-
Kosten Cd-opnamen	26	-	-
Overige kosten uitvoeringen	-834	25.014	2.000
	<u>47.579</u>	<u>90.770</u>	<u>39.900</u>

12 Kosten beheer

Personele kosten beheer

	Werkelijk		Begroot
	2018	2017	2018
	€	€	€
Salariskosten staf	6.512	6.590	7.600
Kosten zakelijke leiding	16.256	12.884	15.000
Administratiekosten	2.435	1.940	2.500
Kosten leiding projecten	-	4.109	-
Overige kosten	1.442	614	200
	<u>26.645</u>	<u>26.137</u>	<u>25.300</u>

Kantoorkosten

Kosten huur kantoorruimte	1.000	1.000	1.000
Contributies en bijdragen	500	1.132	1.000
Advieskosten	4.148	3.842	200
Automatiseringskosten	198	84	-
Kosten bestuur	752	707	300
Afschrijvingen	-	-	-
Overige kantoorkosten	712	629	500
Kosten banken na aftrek ontvangen rente	169	-253	300
	<u>7.479</u>	<u>7.141</u>	<u>3.300</u>

's-Hertogenbosch, 20-03-2019

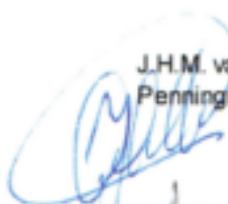
A.E.J. Brunninkhuis
 Voorzitter

R.A.R. J.Ami
 Lid Bestuur

J.H.M. van Lith
 Penningmeester

G.W.E.J. Appels
 Lid Bestuur

F.J. Hoeve
 Secretaris

Voorstel resultaatbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat toe te voegen aan de reserves.
Dit voorstel winstbestemming is in de jaarrekening verwerkt.

Accountantscontrole

Er is geen opdracht verstrekt aan een accountant tot controle van de jaarrekening.